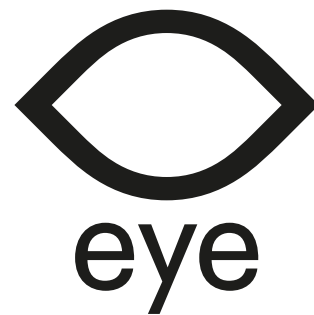

Reis om de wereld

Lesmateriaal bij filmvertoning van korte films
Basisonderwijs groep 6 + 7 + 8

Beste leerkracht,

Met *Reis om de wereld* bekijken de leerlingen een compilatie van bijzondere korte films in een filmzaal, met een inhoudelijke voorbereiding en verwerking op school. Kinderen worden uitgedaagd op de films te reflecteren, hun mening te verwoorden en te onderbouwen en te luisteren naar andermans mening. Daarmee geeft u een concrete invulling aan mediaonderwijs en mediawijsheid.

Dit lesmateriaal biedt u achtergrondinformatie bij het filmprogramma dat u gaat bezoeken en praktische informatie voor de voorbereiding en verwerking met leerlingen. Het lesmateriaal bevat informatie over de films in het programma, met gesprekstips rondom het thema van het programma. Eén film wordt speciaal uitgelicht; bij de film *Pony Place* vindt u een leerlingenuitdaging over film als virtuele werkelijkheid en gesprekstips over de verschillen tussen 'jongens- en meidenfilms'.

Dit lesmateriaal sluit aan bij leerdoelen van de vakgebieden Kunstzinnige oriëntatie, Talen en Oriëntatie op jezelf en de wereld. Het programma duurt 55 minuten. De twee opdrachten bij de film *Pony Place* duren elk ongeveer 30 minuten.

Veel plezier met de voorstelling!

Meer film met de klas

Avonturen in het donker

Bent u enthousiast over filmeducatie met de klas? Bestel dan de lesmethode voor filmeducatie *Avonturen in het donker*. Deze doorgaande leerlijn voor het basisonderwijs biedt leerlingen praktische en uitdagende opdrachten bij elke film die u met de klas kijkt. De complete lessenreeks is gratis te bestellen via avontureninhetdonker.nl.

Kijk-goed.nl

Bent u op zoek naar geschikte films voor filmeducatie? Ga dan naar kijk-goed.nl, een uitgebreide database van filmtitels die geselecteerd zijn door EYE voor het onderwijs. Bij elke film wordt aangegeven voor welk onderwijsniveau deze geschikt is, welk filmaspect bijzonder is en bij welke onderwijsthema's de titel aansluit. Ook wordt waar mogelijk verwezen naar bijbehorend lesmateriaal.

Korte film

Een compilatie van korte films maakt het mogelijk om in het tijdsbestek van een gemiddelde speelfilm kennis te maken met een veelheid aan filmgenres, filmstijlen, onderwerpen en gevoelens. Voor een filmmaker is een korte film een manier om met een beperkt budget en kleine crew een film te maken. Dat geeft de mogelijkheid om als filmmaker eigenzinniger te werk te gaan. De plot en de stijl van een korte film is vaak kernachtig, wat korte films aantrekkelijk maakt om naar te kijken en te bespreken met de klas.

Reis om de wereld

Film kijken is een fantastische manier om op reis te gaan en in dit programma met korte films worden de leerlingen overal mee naar toegenomen. De woestijn in, langs fata morgana's en dansende burka's, via een gekraakt bos en een duister circusterrein, langs de Hollandse dijken naar een virtuele manege.

Tegelijkertijd gaan de leerlingen op reis door de wereld van film. Want behalve een toegankelijke speelfilm en een documentaire voor en over kinderen, is er ook een experimentele film en abstracte animatie te zien. Bij het bespreken van de films kunt u met de leerlingen nagaan in hoeverre de verschillende filmsoorten nog verbonden zijn met de werkelijke wereld en in hoeverre het fantasiewerelden zijn geworden.

Hoewel de films allemaal van (relatief) recente datum zijn, is de filmervaring voor de leerlingen vergelijkbaar met die van ruim 100 jaar geleden. De eerste filmvoorstellingen waren ook compilatieprogramma's waarin vooral het magische van bewegend beeld centraal stond. Het publiek kon zich verwonderen over de visuele trucs die mogelijk waren met filmische middelen en vergaapte zich aan opnames uit landen en plaatsen waar ze zelf nooit konden komen, want vakantie reizen waren uitzonderlijk.

Gesprekstips

Het is zinvol om voor het filmbezoek een klassengesprek te houden om de films en het filmbezoek te introduceren, zodat leerlingen weten wat ze kunnen verwachten. Achteraf kunt u aan de hand van vragen en eventueel een opdracht, terugblikken op het programma.

U kunt daarbij gebruikmaken van onderstaande vragen:

- * Wat maakt een filmbezoek een leuke ervaring voor iedereen? (*Bespreek eerdere ervaringen van leerlingen en gedragsregels voor in de bioscoop*).
- * Hoe lang duurt een normale film ongeveer? (*90-120 minuten*)
- * En een korte film? (*De korte films in het programma duren 1-15 minuten, korte films duren maximaal 40 minuten*).
- * Waarom is het leuker om veel korte films te kijken (*afwisseling, duidelijke verhalen*).
- * Waar speelden de films zich af?
- * Heb je deze plaatsen (*locaties, landschappen*) ook wel eens in het echt gezien?
- * Welke spannende plaatsen kennen jullie, zonder dat je er ooit zelf geweest bent (*bergen, woestijnen, onder water, in de virtuele ruimte*)
- * In elke film uit het programma zit een illusie (*iets wat echt lijkt, maar het niet is*). Probeer daar op te letten.
- * Welke film was het meest echt? En waarom? (*bijvoorbeeld de knappende ballon in Primary Expansion of de documentaire Uitgekraakt*).

Achtergrondinformatie films

Fata Morgana

Frodo Kuipers, Nederland, 2011, 4:20 minuten

Animatie

Met stemmen van: Simon Zwijs en Lee M. Ross

Een absurde animatie met een moraal (wie een kuil graaft voor een ander, valt er zelf in) over een dorstige limonadeverkoper in de woestijn en het fenomeen fata morgana. Hij is vastbesloten om zelf zijn laatste flesje limonade op te drinken en tegelijkertijd zijn enige klant geld af te troggelen. Gezichtsbedrog zal hem daarbij goed van pas komen... denkt hij.

Touring Holland by Bicycle

Paul de Nooijer, Nederland, 1981, 2:40 minuten

Experimenteel

Met: Paul de Nooijer, Françoise de Nooijer, Jerry Musser en Michelle Musser

De kracht van de verbeelding staat centraal in deze droogkomische film van de experimentele filmer en kunstenaar Paul de Nooijer. Want wat heb je nou eigenlijk nodig om op rondreis te gaan door Nederland behalve een fiets, goede vrienden, enkele souvenirs en de juiste vakantie-outfit? Als je camera maar net zo hard beweegt als jij, hoef je voor een reiservaring niet eens je huiskamer uit.

Forever Mime

Michael Visser, Nederland, 2013, 7:00 minuten

Computeranimatie

Wie denkt dat mimespelers alleen maar zielig kunnen spelen dat ze in een glazen doos zitten, zal verbaasd staan over de kunsten van de twee rivalen in deze grappige animatie. Om in de smaak te vallen bij de mooie meid van het spookhuis, troeven twee mime-spelende clowns elkaar af met denkbeeldige bloemen en serenades op onzichtbare instrumenten. Het gaat er steeds woester aan toe tussen de mimespelers, die elkaar te lijf gaan met uitgebeelde aanvallen (omvallende bomen, granaten) en het lijkt fataal af te lopen... of toch niet?

Uitgekraakt

Sanne Rovers, Nederland, 2011, 15:00 minuten
Documentaire

Met: Lilly, Robbin, Melvin en Maaïke Schut

Lilly is geboren in een kraakpand midden in de bossen. Als ze 9 is wordt het huis waar ze met haar moeder en broers woont, ontruimd. Lilly moet erg wennen aan de beperkingen van het leven in een gewoon rijtjeshuis in een doodgewone wijk. Maar ze ontdekt al snel dat ook hier avontuur te maken valt en speelt uiteindelijk net zo vrij tussen de huizen en de auto's als ze eerder deed tussen de bomen.

Father and Daughter

Michael Dudok de Wit, Nederland, 2000,
9:23 minuten, Animatie

In deze met een Oscar bekroonde, ontroerende klassieker wordt het voorbijgaan van het leven en de volharding van het gemis in een eenvoudige sfeer-volle tekenstijl samengevat. Een jong meisje neemt afscheid van haar vader, die met een bootje vanaf een dijk vertrekt. De seizoenen en de jaren verstrijken, het landschap verandert. De dochter wordt steeds ouder en blijft terug komen naar de plek waar ze haar vader voor het laatst zag.

Burka Boogie Woogie

Sietske Tjallingii, Nederland, 2005, 5:09 minuten
Experimenteel

Met: Bajah Freeman en Gabriëlle Uetz

Onder begeleiding van sensuele, oosterse muziek is een vrouw in een burka aan het dansen. Alleen haar ogen zijn zichtbaar en langzaam gaat de burka een eigen leven leiden. Als een grote zwarte vlek neemt het allerlei vormen aan, die je als kijker probeert te interpreteren. Daarmee wordt de dans een soort Rorschach-test: wat je ziet, zegt meer over jezelf dan over het object.

Pony Place

Joost Reijmers, Nederland, 2013, 9:30 minuten
Live-action film. Met: Leny Breederveld, Joop Wittermans en Yenthe Bos

Over deze grappige korte live-action film gaat het leer-lingenmateriaal. Zie verder op pagina 6.

Primary Expansion

Johan Rijpma, Nederland, 2012, 1:00 minuten
Abstracte animatie

Halfvermengde primaire kleurvlakken breken uiteen in vele stukjes. Een lijnenspel van de barsten vormt een patroon. Het ziet er prachtig uit, en het maakt nieuwsgierig: wat zien we hier eigenlijk? Het geluid doet vermoeden welk proces de breuklijnen veroorzaakt. Een grote knal maakt een einde aan zowel het schouwspel als het mysterie.

Uitgelicht: Pony Place

Pony Place

Joost Reijmers, Nederland, 2013, 9:30 minuten, Live-action film

Met: Leny Breederveld, Joop Wittermans en Yenthe Bos

Van alle films uit het programma laat de grappige, herkenbare film *Pony Place* het meest duidelijk zien wat er gebeurt als je illusie en werkelijkheid niet kan onderscheiden. Emma's oma begrijpt niet waarom Emma de hele tijd op haar iPad speelt. Tot Emma op vakantie gaat en aan haar vraagt om op de virtuele manege te passen terwijl ze weg is. De grootouders van Emma laten zich zo meeslepen door de zorg voor de virtuele paarden, dat ze zichzelf en hun eigen boerderij totaal verwaarlozen. Emma is echter een kind van deze tijd, dat weliswaar fanatiek speelt en virtueel geld spaart voor het mooie witte paard, maar wel snapt dat je het spel altijd weer opnieuw kan beginnen als alles mis is gegaan.

Opdracht 1:

Virtueel is realiteit

Uw leerlingen zullen gewend zijn aan het participeren in een virtuele wereld (games en/of social media) en de situatie die zich in *Pony Place* voordoet herkennen. Voorafgaand aan het filmbezoek bepalen de leerlingen wat zij van het onderscheid tussen de verschillende soorten werkelijkheid vinden.

1. Met de onderstaande stellingen bepalen de leerlingen letterlijk waar ze staan: de ene kant van het lokaal is het er 'mee eens' en de andere kant is het er 'mee oneens'. Geef steeds een aantal kinderen een beurt om hun standpunt toe te lichten.

De stellingen:

- Als een film goed is, lijkt het net echt
- Een film hoeft niet echt te lijken om goed te zijn
- Games zijn nooit eng, sommige films wel
- Ik vind het erger als er een hond in een live-action film dood gaat dan in een game of animatiefilm
- Ik maak me soms zorgen over de personages in mijn spelletje
- Als je iemand wil leren kennen, moet je die persoon in het echt ontmoeten
- Je kan de wereld leren kennen door er films over te zien
- Ik ben slimmer dan mijn opa/oma, want ik snap beter hoe games werken
- Door dieren te verzorgen in een game, leer ik ook echte dieren verzorgen

Opdracht 2:

Film voor jongens en/of meiden

Een titel in roze letters en het gaat over een oma, een meisje en een manege: een meidenfilm dus. Of toch niet? Als verwerking van het filmbezoek laat u de leerlingen zelf onderzoeken en bepalen voor wie deze film geschikt is. Vervolgens kan ieder voor zich bepalen wat hij of zij van dit onderscheid vindt.

1. Laat de leerlingen in duo's (jongens en meiden apart) bepalen uit welke elementen *Pony Place* bestaat. Gebruik hierbij de onderstaande categorieën (antwoordsuggesties staan tussen haakjes)

- hoofdpersonen (*oma, opa, Emma*)
- actie (*tuinieren, spelen op de iPad, praten, voor paarden zorgen*)
- wens/droom (*een mooi paard kopen, de paarden in leven houden, kleinkind begrijpen*)
- spullen/locatie (*iPad, boerderij, huiskamer*)

2. De jongens- en meidenduo's beoordelen per element in hoeverre dit typisch jongens- of meidendingen zijn, of dat het voor beide groepen interessant is.

3. De jongens- en meidenduo's samengevoegd in groepjes van 4. Ze vergelijken de gevonden elementen (hebben ze dezelfde dingen gezien?) en hun beoordelingen. De conclusie van elke groep wordt met de klas gedeeld: voor wie is *Pony Place* geschikt?

4. Tot slot mogen de leerlingen aangeven wat ze ervan vinden dat speelgoed, games en films vaak of speciaal voor meiden of alleen voor jongens zou zijn. Kijk ter inspiratie naar de genderremixer waarbij reclames voor jongens en meiden gemixed worden. [Klik hier](#) (let op: in deze tool wordt Engels gesproken).

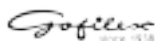

Colofon

Ontwikkeld door: EYE Educatie
Auteur: Hanneke Vroegindeweyj
Eindredactie: Merel Gilsing, Mariska Graveland
Grafisch ontwerp: Slem ontwerpstudio

Reis om de Wereld is een onderdeel van de Korte Film Poule en is een initiatief van EYE, i.s.m. bioscopen en filmtheaters.

De Korte Film Poule wordt mede mogelijk gemaakt door:

EYE Educatie wordt financieel ondersteund door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW).

EYE Educatie ontwikkelt en coördineert educatie over film en aanverwante media in Nederland en levert diensten voor kennisontwikkeling en deskundigheidsbevordering op dit gebied.

EYE Educatie
Postbus 37767
1030 BJ Amsterdam
T: 020 758 2360
educatie@eyefilm.nl
www.kortefilmpoule.eyefilm.nl

www.eyefilm.nl/educatie
www.avontureninhetdonker.nl
www.kijk-goed.eyefilm.nl

© 2014-2015 EYE

EYE FILM MUSEUM AMSTERDAM

eyefilm.nl/educatie

